

**“DELUXE RESIDENCE”
Mənzil – Tikinti Kooperativi**

**31 dekabr 2024 - cü il
tarixində bitən il üzrə**

MALİYYƏ HESABATLARI

VƏ

MÜSTƏQİL AUDİTORUN RƏYİ

“DELUXE RESIDENCE” MTK

MÜNDƏRİCAT

MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI
RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNİN BƏYANI

MÜSTƏQİL AUDİTORUN RƏYİ

MALİYYƏ HESABATLARI

MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT	1
MƏNFƏƏT VƏ YA ZƏRƏR VƏ SAİR MƏCMU GƏLİR HAQQINDA HESABAT	2
KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT	3
PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT	4
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR	5-20

MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNİN BƏYANI

Aşağıdakı bəyanat, müstəqil auditorun hesabatının 1-ci səhifəsində göstərilmiş auditorun rəyində olan vəzifələr haqqında müddəalarla birgə oxunmalıdır və "DELUXE RESIDENCE" MTK (bundan sonra "Kooperativ") maliyyə hesabatları ilə əlaqədar rəhbərlik və müstəqil auditorlar arasında müvafiq vəzifə bölgüsünü əks etdirmək məqsədi daşıyır.

Rəhbərlik Kooperativin 31 dekabr 2024-cü il tarixinə maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə tamamlanan il üzrə fəaliyyətinin nəticələrini, pul vəsaitlərinin hərəkəti və kapitalda dəyişiklikləri Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına ("MHBS") müvafiq qaydada əks etdirən maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırlayarkən, rəhbərlik:

- Müvafiq mühasibat prinsiplərinin seçilməsi və uyğun olaraq tətbiq edilməsi;
- Məntiqli və məqsəduyğun qərarların və mülahizələrin qəbul edilməsi;
- Hər hansı əhəmiyyətli kənarlaşmaların açıqlanması və maliyyə hesabatlarında izah edilməsi şərti ilə MHBS-nin tələblərinə riayət olunması və;
- Əgər yaxın gələcəkdə, Kooperativin normal şərtlər altında fəaliyyətini davam etdirəcəyi güman edilirsə, hesabat tarixinə maliyyə hesabatlarının fəaliyyətin davamlılığı prinsipi əsasında hazırlanmasına görə məsuliyyət daşıyır.

Rəhbərlik həmçinin:

- Kooperativin daxilində səmərəli və yüksək səviyyəli daxili nəzarət sisteminin təşkili, tətbiqi və qorunması;
- Kooperativin maliyyə hesabatlarının MHBS -na uyğun olaraq hazırlanması və maliyyə vəziyyətini istənilən zaman düzgün əks etdirən mühasibat uçotu sisteminin təşkil olunması;
- Mühasibat uçotunun Azərbaycan Respublikasında qəbul edilmiş qanunvericilik və mühasibat uçotu standartlarına müvafiq qaydada aparılması;
- Mümkün imkanlardan istifadə edərək Kooperativin aktivlərinin qorunmasının təmin edilməsi və;
- Saxtakarlıq, yanlışlıq və digər qanuna uyğunsuzluq hallarının müəyyən edilməsi və qarşısının alınması üçün məsuliyyət daşıyır.

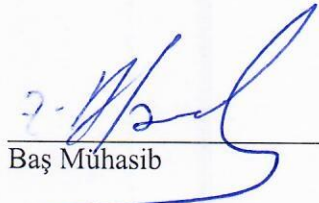
31 dekabr 2024-cü il tarixində tamamlanan il üzrə maliyyə hesabatları Kooperativin rəhbərliyi tərəfindən 31 may 2025-ci il tarixində təsdiq edilmişdir.

Rəhbərlik tərəfindən:

Sədr

Baş Mühasib

"IAS" LLC
Sabit Rahman 11, flat 77,
Narimanov district, Baku, Azerbaijan
Tel: +994 (55) 912 38 18
a.ahmadov@ias.az

MÜSTƏQİL AUDİTORUN RƏYİ

"DELUXE RESIDENCE" MTK-nin təsisçilərinə,

Rəy

Biz "DELUXE RESIDENCE" MTK-nin (bundan sonra "Kooperativ") 31 dekabr 2024-cü il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatı, həmin tarixdə başa çatmış il üzrə mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlirlər, kapitalda dəyişikliklər və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlardan, habelə, əsas mühasibat prinsiplərinin və digər izahedici məlumatların xülasəsindən ibarət olan Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun hazırlanmış maliyyə hesabatlarının audit yoxlamasını aparırıq.

Bizim rəyimizə əsasən, əlavə edilmiş maliyyə hesabatları 31 dekabr 2024-cü il tarixinə Kooperativin maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə tamamlanan il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS) uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlərdə ədalətli əks etdirir.

Rəy üçün əsas

Biz auditə Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətimiz əlavə olaraq hesabatımızın "Maliyyə Hesabatlarının Auditinə görə Auditorun Məsuliyyəti" bölməsində təsvir edilir. Mühasiblərin Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının Peşəkar Mühasiblər üçün müəyyən etdiyi "Etika məəcəlləsinin" (MBESŞ məəcəlləsi) tələblərinə uyğun olaraq biz Kooperativdən asılı deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi MBESŞ məəcəlləsinin tələblərinə uyğun olaraq yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Rəhbərliyin və maliyyə hesabatlarının idarə edilməsi üzrə məsul tərəflərin öhdəlikləri

Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının MHBS-a uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrincə, saxtakarlıq və ya xətdlər nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına zəmin yaranan zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik Kooperativə ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativin olmadığı halda, rəhbərlik Kooperativin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fasiləsiz fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasibat uçotunun fasiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

Rəhbərlik Kooperativin maliyyə hesabatlarının hazırlanması prosesinə nəzarət üçün məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə Hesabatlarının Auditinə görə Auditorun Məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz saxtakarlıq yaxud səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq maliyyə hesabatlarında əhəmiyyətli səhvlərə yol verilmədiyinə dair kifayət qədər əminlik əldə etmək və rəyimizi özündə əks etdirən auditor hesabatının hazırlanmasından ibarətdir. Kifayət qədər əminlik dedikdə yüksək əminlik səviyyəsi nəzərdə tutulur. Lakin belə əminlik səviyyəsi Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun auditin aparılması zamanı bütün əhəmiyyətli təhriflərin aşkar olunacağına zəmanət vermir.

Fırıldaqcılıq və ya səhv nəticəsində yarana biləcək təhriflər o halda əhəmiyyətli hesab edilir ki, onlar ayrı-ayrılıqda və ya bütövlükdə maliyyə hesabatları əsasında istifadəçilərin qəbul etdikləri iqtisadi qərarlara təsir göstərə bilsin.

Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun aparılmış audit çərçivəsində biz auditin aparıldığı bütün müddət ərzində peşəkar mülahizələr irəli sürür və peşəkar skeptisizmi saxlayırıq. Bundan əlavə biz:

- Saxtakarlıq yaxud səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq maliyyə hesabatlarının əhəmiyyətli dərəcədə təhrif edilməsi risklərini müəyyən edir və qiymətləndirir, bu risklərə qarşı audit prosedurları işləyib hazırlayır və tətbiq edir; rəyimizin bildirilməsi üçün yetərli və müvafiq əsası təmin edən audit sübutu əldə edirik. Fırıldaqcılıq nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhriflərin aşkar edilməməsi riski səhv nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhriflərin aşkar edilməməsi riskindən yüksəkdir. Belə ki, fırlıdaqcılıq gizli sövdələşmə, saxtakarlıq, məlumatların bilərəkdən göstərilməməsi, təhrif edilmiş şəkildə təqdim edilməsi və ya daxili nəzarət sistemində sui-istifadə hallarını nəzərdə tutur.
- Kooperativin daxili nəzarət sisteminin effektivliyi barədə rəy bildirmək üçün deyil, şəraitə uyğun audit prosedurlarının işlənilib hazırlanması məqsədilə audit üçün əhəmiyyətli olan daxil nəzarət sistemi üzrə məlumat əldə edirik.
- Tətbiq edilən uçot siyasətlərinin uyğunluğunu, uçot təxminlərinin və rəhbərlik tərəfindən hazırlanmış müvafiq açıqlamaların əsaslı olduğunu qiymətləndiririk.
- Fəaliyyətin fasiləsizliyi ilə bağlı rəhbərliyin mülahizələrinin uyğunluğu və əldə edilmiş audit sübutlarına əsasən Kooperativin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyəti ilə bağlı əhəmiyyətli dərəcədə şübhə yarada biləcək hadisə və şərait üzrə qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmamasına dair fikir bildiririk. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu barədə nəticəyə gəldikdə, biz auditor rəyimizdə diqqəti maliyyə hesabatlarındakı müvafiq açıqlamalara cəlb etməli, belə açıqlamalar yetərli olmadıqda, rəyimizi dəyişdirməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatının tarixində əldə edilmiş audit sübutlarına əsaslanır. Lakin gələcək hadisə və şəraitlər Kooperativin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətini dayandırmasına səbəb ola bilər.
- Maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, o cümlədən açıqlamaları və maliyyə hesabatlarında mövcud əməliyyatlar və hadisələrin düzgün təqdim edilməsini qiymətləndiririk.

Biz digər məsələlərlə yanaşı, planlaşdırılan audit prosedurlarının həcmi və vaxtı, əhəmiyyətli audit nəticələri, eləcə də audit prosesində müəyyən etdiyimiz daxili nəzarət sistemindəki əhəmiyyətli çatışmazlıqlar barədə məlumat təqdim edirik.

Əhmədov Aqşin Qalib oğlu

Sədr-auditor

31 may 2025-ci il

Bakı, Azərbaycan Respublikası

"DELUXE RESIDENCE" MMC
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ
MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT

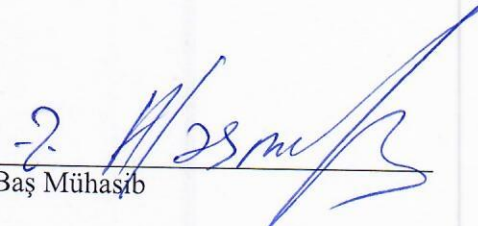
Azərbaycan manatı ilə	Qeyd	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
AKTİVLƏR				
Uzunmüddətli aktivlər				
Torpaq, tikililər və avadanlıqlar	7	378,958	490,280	475,000
Cəmi uzunmüddətli aktivlər		378,958	490,280	475,000
Qısamüddətli aktivlər				
Mal-material ehtiyatları	8	144,697	11,881	16,881
Ticarət və digər debitor borcları	9	13,440,284	10,916,959	10,096,373
Pul və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	10	18,619	597,213	211,083
Digər aktivlər	11	13,714,937	1,615,775	809,850
Cəmi qısamüddətli aktivlər		27,318,537	13,141,828	11,134,186
CƏMİ AKTİVLƏR		27,697,495	13,632,108	11,609,186
KAPİTAL				
Nizamnamə kapitalı		200,000	200,000	200,000
Bölüşdürülməmiş mənfəət		312,724	188,285	137,688
Kapital ehtiyatları		19,688	19,688	19,688
CƏMİ KAPİTAL		532,412	407,973	357,376
ÖHDƏLİKLƏR				
Uzunmüddətli öhdəliklər				
Borc vəsaitləri	12	14,850,000	1,654,514	5,534,623
Cəmi uzunmüddətli öhdəliklər		14,850,000	1,654,514	5,534,623
Qısamüddətli öhdəliklər				
Digər öhdəliklər	13	12,315,083	11,569,621	5,717,187
Cəmi qısamüddətli öhdəliklər		12,315,083	11,569,621	5,717,187
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR		27,165,083	13,224,134	11,251,810
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL		27,697,495	13,632,107	11,609,186

31 may 2025-ci il tarixində imzalanmış və buraxılış üçün təsdiqlənmişdir:

Sədr

Baş Mühasib

"DELUXE RESIDENCE" MTK
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MƏNFƏƏT VƏ YA ZƏRƏR VƏ SAİR MƏCMU GƏLİRLƏR HAQQINDA HESABAT

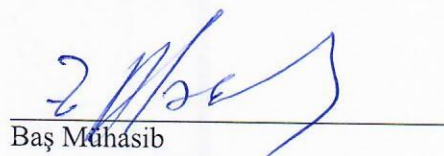
<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Qeyd	2024	2023
Əsas əməliyyat gəlirləri	14	13,137,287	19,139,268
Satışın maya dəyəri	15	(2,772,327)	(5,512,116)
Ümumi mənfəət		10,364,960	13,627,152
Digər əməliyyat gəlirləri		-	-
Digər əməliyyat xərcləri		-	-
İnzibati və əməliyyat xərcləri	16	(10,039,313)	(13,316,798)
Əməliyyat gəliri		325,647	310,354
Xarici valyuta əməliyyatlarından xalis gəlir/zərər		-	-
Maliyyə xərcləri	17	(170,098)	(247,108)
Vergidən əvvəlki mənfəət		155,549	63,246
Mənfəət vergisi xərcləri		(31,110)	(12,649)
İl üzrə xalis mənfəət		124,439	50,597

31 may 2025-ci il tarixində imzalanmış və buraxılış üçün təsdiqlənmişdir:

Sədr

Baş Mühəsib

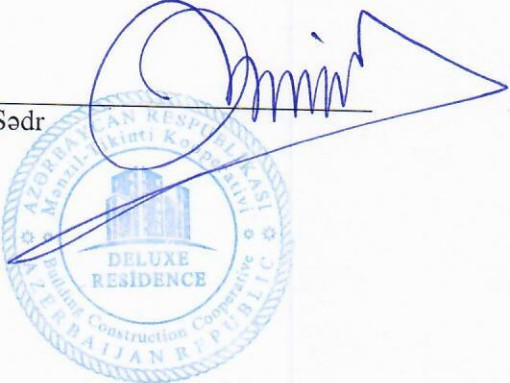

"DELUXE RESIDENCE" MTK
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT

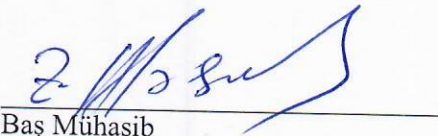
<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Nizamnamə kapitalı	Bölüşdürülməmiş mənfəət	Kapital ehtiyatları	Cəmi kapital
31.12.2022	200,000	137,688	19,688	357,376
2023-cü il üzrə cəmi məcmu gəlir	-	50,597	-	50,597
Dividend ödənişi	-	-	-	-
Kapital ehtiyatların artışı	-	-	-	-
31.12.2023	200,000	188,285	19,688	407,973
2024-cü il üzrə cəmi məcmu gəlir	-	124,439	-	124,439
Dividend ödənişi	-	-	-	-
Kapital ehtiyatların artışı	-	-	-	-
31.12.2024	200,000	312,724	19,688	532,412

31 may 2025-ci il tarixində imzalanmış və buraxılış üçün təsdiqlənmişdir:

Sədr

Baş Mühasib

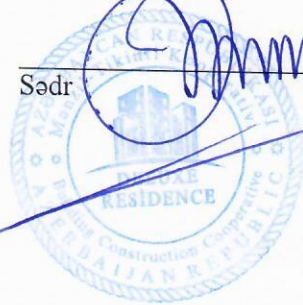

"DELUXE RESIDENCE" MTK
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Qeyd	2024	2023
Əməliyyat fəaliyyətindən daxil olan pul vəsaitlərinin axını			
Vergidən əvvəlki (zərər)/mənfəət		155,549	63,246
<i>Düzəlişlər:</i>			
Hesablanmış faizlər	17	170,098	247,108
Torpaq, tikili və avadanlıqlar üzrə köhnəlmə xərcləri	7	115,016	127,497
Torpaq, tikili və avadanlıqların xaric olması	7	-	272,000
Əməliyyat aktiv və passivlərində dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyətindən daxil olan pul vəsaitlərinin axını		440,663	709,851
Əməliyyat aktiv və passivlərində dəyişikliklər			
Mal-material ehtiyatlarında xalis (artım)/azalma	8	(132,816)	5,000
Debitor borclarda xalis (artım)/azalma	9	(2,523,325)	(820,587)
Digər aktivlərdə xalis (artım)/azalma	11	(12,099,162)	(805,925)
Digər öhdəliklər (azalma)/artım	13	745,462	5,852,434
Dövriyyə kapitalında dəyişikliklər		(13,569,178)	4,940,773
Ödənilmiş mənfəət vergisi		(31,110)	(12,649)
Ödənilmiş faizlər	17	(170,098)	(247,108)
Əməliyyat fəaliyyətinə yönəlmiş xalis pul vəsaitləri		(13,770,386)	4,681,016
İnvestisiya fəaliyyətindən daxil olan pul vəsaitlərinin axını			
Torpaq, tikililər və avadanlıqların alınması	7	(3,694)	(414,777)
Qeyri-maddi aktivlərin alınması		-	-
İnvestisiya fəaliyyətlərinə yönəlmiş xalis pul vəsaitləri		(3,694)	(414,777)
Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən daxil olan pul vəsaitlərinin axını			
Borc götürülmüş vəsaitlərdə dəyişiklik	12	13,195,486	(3,880,109)
Kapital ehtiyatlarında dəyişiklik		-	-
Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən daxil olan xalis pul vəsaitləri		13,195,486	(3,880,109)
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərində xalis (azalma)/artım		(578,594)	386,130
İlin əvvəlinə pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	10	597,213	211,083
İlin sonuna pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	10	18,619	597,213

31 may 2025-ci il tarixində imzalanmış və buraxılış üçün təsdiqlənmişdir:

Sədr

Baş Mühəsib

“DELUXE RESIDENCE” MTK
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

1. Kooperativ və Onun Əsas Fəaliyyəti

“DELUXE RESIDENCE” Mənzil-Tikinti Kooperativi (“Kooperativ”) 21 may 2004-cü ildə Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə əsasən təsis edilmişdir.

Kooperativin Nizamnamə kapitalı 200,000.00 manatdan ibarətdir. “DELUXE RESIDENCE” MTK-nin nizamnamə kapitalının 10 %-i Qiyasova Ayla Xəyyam qızına, 20 %-i Ağayeva Aidə Ağaqulu qızına, 20 %-i Ağayev Yusif Qiyas oğluna, 20 %-i Əmirov Teymur Hüseynağa oğluna və 30 %-i Qiyasov Alim Yusif oğluna məxsusdur.

Kooperativin hüquqi ünvanı: AZ1065, Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, Məhəmməd İbn Hinduşah Naxçıvani, ev B.22.

2. Hesabatların Tərtib Edilməsinin Əsas Prinsipləri

Uyğunluq prinsipi

Hazırkı maliyyə hesabatları Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (“MHBS”) uyğun şəkildə hazırlanmışdır.

Təqdimatın əsasları

Maliyyə hesabatları Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (“MHBS”) uyğun şəkildə tarixi dəyər prinsipinə əsasən hazırlanmışdır. Maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında istifadə olunmuş əsas mühasibat qaydaları aşağıdakılardır. Əgər digər hallar nəzərdə tutulmayıbsa (bax: qeyd 6 Yeni və ya Yenidən İşlənmiş Standartların və Onlara Dair Şərhlərin Tətbiqi), bu qaydalar davamlı olaraq maliyyə hesabatlarının bütün hissələrinə aid edilmişdir.

Funksional və hesabat valyutası

Kooperativin funksional valyutası və bu maliyyə hesabatlarının tərtib olunduğu valyuta Azərbaycan Respublikasının milli valyutası olan Azərbaycan Manatıdır (“AZN”).

Fəaliyyətinin fasiləsizliyi prinsipi

Bu maliyyə hesabatları Kooperativin fəaliyyətinin fasiləsizliyi prinsipi əsasında və yaxın gələcəkdə fəaliyyətini davam etdirəcəyi mülahizəsinə əsasən hazırlanmışdır.

Təqdimatın digər əsasları

Bu maliyyə hesabatları əksi göstərilmədiyi hallarda Azərbaycan manatı (“AZN”) ilə təqdim edilmişdir. Bu maliyyə hesabatları tarixi dəyər prinsiplərinə əsasən hazırlanmışdır.

Kooperativ mühasibat sistemini Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun şəkildə təşkil edir. Bu maliyyə hesabatlarını hazırlayarkən yerli mühasibat prinsiplərinə uyğun tərtib edilmiş mühasibat sistemindən istifadə edilmiş və MHBS-ə uyğunlaşdırılmaq məqsədilə hesabatlara düzəlişlər edilmişdir. Bu düzəlişlərə əməliyyatların iqtisadi mahiyyətini əks etdirmək üçün müəyyən təsnifləşdirilmələr, həmçinin müəyyən aktiv və öhdəliklərin, eləcə də gəlir və xərclərin maliyyə hesabatlarındakı maddələrə uyğunlaşdırılması məqsədilə edilən yenidən təsnifləşdirilmələr aiddir.

3. Əməliyyat Mühiti

Kooperativ fəaliyyətini əsasən Azərbaycan Respublikasında həyata keçirir və nəticədə, Azərbaycanın iqtisadi və maliyyə bazarlarının inkişaf etməkdə olan bazar xüsusiyyətlərinə məruz qalır.

Neft ixrac edən bir ölkə kimi və neftin dövlət büdcəsinin həcmi, eləcə də dəyəri etibarlı ilə əsas paya sahib olduğu üçün Azərbaycan iqtisadiyyatı neftin dəyərindən əhəmiyyətli dərəcədə aslıdır. Bu səbəbdən sözügedən sahənin qiymətlərində yaranan fərqlər iqtisadiyyat üzərində böyük təsirə malikdir və neftin dəyərindəki kəskin dəyişikliklər valyuta dəyərdəndüşməsi, iqtisadiyyat və sənaye sahələrinin inkişafında ləngimələr, həmçinin pul vəsaitlərinin dövriyyəsində yaranan qeyri-sabitlik kimi bu və ya digər makroiqtisadi faktorların mövcudluğuna gətirib çıxarır.

2014-cü ilin iyun ayının ortalarından etibarən neftin qiymətində qəfil enmə müşahidə olunmağa başladı və neft sahəsindəki gəlirlərin, dolayısı ilə illik büdcə gəlirlərinin azalması, neft istehsalatının aşağı enməsi və bu sahədə aparılan əməliyyatların dayandırılması ilə nəticələndi.

Qlobal neft qiymətlərinin aşağı səviyyədə olması, həmçinin manatın 2015-ci ildəki ikili devalvasiyası iş mühitindəki qeyri-müəyyənliyin səviyyəsini son illərdə daha da artırdı.

"DELUXE RESIDENCE" MTK

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

2017-ci ilin 12 yanvar tarixindən, Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı üzən məzənnə sistemində sərbəst keçid imkanı üçün kommersiya banklarına tətbiq etdiyi 4% məzənnə dəhlizini ləğv etdi, 2018-ci il ərzində isə manatın dəyəri sabitləşməyə başladı.

Maliyyə hesabatları Rəhbərliyin Azərbaycan biznes mühitinin Kooperativin əməliyyatlarına və maliyyə vəziyyətinə təsirini qiymətləndirməsini əks etdirir. Rəhbərlik makro-iqtisadi amillərin gözlənilən dəyişikliklərinin Kooperativin əməliyyatları üzərində təsirini dəqiq qiymətləndirmək və yarana biləcək nəticələrlə bağlı hər hansı bir ölçü götürmək iqtidarında deyil və mövcud şəraitdə Kooperativin fəaliyyətinin davamlılığını və inkişafını təmin etmək üçün bütün lazımi tədbirlərin görüldüyünü hesab edir.

4. Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi

Cari və uzunmüddətli təsnifatlar müqayisədə

Kooperativ cari/uzunmüddətli təsnifat meyarları əsasında maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda aktivləri və öhdəlikləri təqdim edir. Kooperativ aşağıdakı hallarda aktivləri cari aktiv kimi təsnifləşdirir:

- Kooperativin adi əməliyyat dövründə satılmaq və ya istifadə üçün saxlanıldıqda və ya realizasiya olunması ehtimal olunduqda;
- əsasən alqı-satqı məqsədləri üçün saxlandıqda;
- hesabat tarixindən sonra on iki ay müddətində realizasiya ediləcəyi ehtimal olunduqda; və ya
- hesabat tarixindən sonra ən azından on iki ay müddətində mübadiləsinə və ya istifadəsinə məhdudiyyət qoyulmayan pul vəsaiti və ya onun ekvivalenti formasında olduqda.

Bütün digər hallarda aktivlər uzunmüddətli aktiv kimi təsnifləşdirir.

Kooperativ aşağıdakı hallarda öhdəlikləri cari öhdəlik kimi təsnifləşdirir:

- Kooperativin adi əməliyyat dövründə onların ödənilməsi nəzərdə tutulduqda;
- əsasən alqı-satqı məqsədləri üçün saxlandıqda;
- hesabat tarixindən etibarən on iki ay ərzində ödənilməli olduqda; və ya
- Kooperativ öhdəliyin yerinə yetirilməsini hesabat tarixindən ən azı on iki ay uzatmaq kimi şərtsiz hüquqa malik olmadıqda.

Kooperativ bütün digər öhdəlikləri uzunmüddətli öhdəliklər kimi təsnifləşdirir.

Əsas qiymətləndirmə üsulları

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri dedikdə sərəncamda olan pul vəsaitləri, banklarda saxlanan tələbli depozitlər, və müddəti üç ay və ya daha az olan qısamüddətli yüksək likvidlikli maliyyə alətləri nəzərdə tutulur. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri faktiki faiz dərəcəsindən istifadə etməklə amortizasiya edilmiş qiymət ilə uçota alınır. Məhdudlaşdırılmış qalıqlar pul vəsaitləri hərəkəti hesabatının məqsədləri üçün pul və pul ekvivalentləri tərkibindən çıxarılır. Balans tarixindən sonra azı on iki ay üçün mübadiləsinə və ya öhdəlikləri ödəməsinə məhdudiyyət qoyulan vəsaitlər digər qeyri-cari aktivlərə aid edilir.

ƏDV depozit hesabı

Əlavə Dəyər Vergisi ("ƏDV") depozit hesabı sistemi Azərbaycan Respublikasının Vergilər Nazirliyi tərəfindən ƏDV ilə bağlı neqativ halların qarşısını almaq məqsədilə 2008-ci ildə tətbiq olunan sistemdir. 01 yanvar 2008-ci il tarixdən Vergilər Məcəlləsinə edilmiş düzəlişlərə əsasən, ƏDV ödənişinin məbləği təqdim olunmuş ƏDV hesab-fakturalarına uyğun olaraq vergi ödəyicisinin ƏDV depozit hesabında aparılan əməliyyatlar çərçivəsində bu hesaba ödənilmiş olduğu vergi məbləğidir.

Bu modulun köməkliyi ilə, vergi ödəyicisi ƏDV hesab fakturasında qeyd olunmuş ƏDV məbləğini digər vergi ödəyicisinin ƏDV depozit hesabına ödəyir. Eyni zamanda Dövlət büdcəsi qarşısında bütün növ vergi öhdəlikləri və gömrük komitəsinə ödənilməli olan idxal əməliyyatları ilə bağlı ƏDV məbləğləri vergi ödəyicisi tərəfindən ƏDV depozit hesabı vasitəsilə ödənilə bilər. Ödənilmiş məbləğlər barədə məlumat Dövlət Vergi Xidməti tərəfindən Baş Dövlət Xəzinədarlığına və daha sonra Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankına ("ARMB") ötürülür. Mərkəzi Bank Baş Dövlət Xəzinədarlığı ("BDX") tərəfindən təqdim olunmuş məlumat əsasında məbləğlərin müvafiq yerli xəzinədarlıq orqanlarına köçürülməsini təmin edir.

Dövlət Vergi Xidməti təqdim olunmuş məlumatda qeyd edilən məbləğlərin vergi ödəyicisinin şəxsi faylına daxil edilməsini təmin edir. Cari sistem Dövlət Vergi Xidmətinin Avtomatlaşdırılmış Vergi Məlumatı Sistemində qoşulmuşdur. Eyni zamanda BDX-də və ARMB-də elektron məlumat mübadiləsi təşkil olunmuşdur.

"DELUXE RESIDENCE" MTK

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

ƏDV depozit hesabının tətbiqi ödənişlərə və qaytarılan ƏDV məbləğlərinə vaxtlı-vaxtında nəzarət etmək imkanı verir. Vergi borcları olan vergi ödəyiciləri bu məbləğləri yalnız Dövlət Büdcəsinə köçürə bilər.

Vergi ödəyiciləri banklara getmədən dövlət büdcəsinə, digər vergi ödəyicilərinin alt-hesablarına və gömrük komitəsinə depozit hesabı vasitəsilə ödəniş edə bilərlər. Dövlət Vergi Xidməti xüsusi proqram təminatından istifadə etməklə depozit hesabıyla aparılan bütün əməliyyatlara avtomatik şəkildə nəzarət edir.

ƏDV depozit hesabındakı vəsaitlərdən istifadə məhdudlaşdırılmışdır və yalnız ƏDV və digər müvafiq vergilərlə bağlı əməliyyatlar üçün istifadə edilə bilər.

Ədalətli dəyər- qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları arasında aparılan əməliyyatlarda aktivin satılması zamanı alınan və ya öhdəliyin köçürülməsi zamanı ödənilən qiymətdir. Aktivin və ya öhdəliyin ədalətli dəyərini müəyyən edərkən Kooperativ mümkün dərəcədə bazarda müşahidə edilə bilən informasiyalardan istifadə edir. Əgər aktivin və ya öhdəliyin ədalətli dəyəri müəyyən oluna bilmərsə, Kooperativ müşahidə edilə bilən məlumatların istifadəsini maksimumlaşdırır və müşahidə edilə bilməyən məlumatların istifadəsini minimumlaşdırır (oxşar əməliyyatlar üçün qiymətləri, diskontlaşdırılmış pul vəsaitləri hərəkətinin təhlilini və ya emitentin xüsusi hallarda opsiyon qiymət qoyma modelini əks etdirən müqayisəli bazar yanaşmasının istifadəsi) qiymətləndirmə mexanizmlərindən istifadə edir. İstifadə olunan məlumatlar bazar iştirakçılarının nəzərə aldığı aktiv/öhdəliyin xarakteristikalarına uyğundur.

Ədalətli dəyər qiymətləndirmə üçün məlumatların müşahidə edilə bilmə dərəcəsinə və bütünlüklə ədalətli dəyərin müəyyən olunmasında məlumatların əhəmiyyətinə əsaslanaraq müxtəlif iyerarxik kateqoriyalara bölünür:

- 1-ci səviyyə - ədalətli dəyər eyni aktivlər/öhdəliklərin aktiv bazardakı mövcud qiymətindən (dəyişdirilməmiş) əldə edilir.
- 2-ci səviyyə - ədalətli dəyər 1-ci səviyyədə göstərilən mövcud qiymətlərdən fərqli olaraq aktiv və ya öhdəlik üçün birbaşa (məs., qiymətlər) və ya dolayı yolla (qiymətlərdən əldə olunan) müşahidə edilə bilən məlumatlardan əldə olunur.
- 3-cü səviyyə - ədalətli dəyər müşahidə edilən bazar məlumatlarına əsaslanmayan (müşahidə edilə bilməyən məlumatlar) aktiv və öhdəliklər üçün məlumatları özündə əks etdirən qiymətləndirmə mexanizmlərindən əldə olunur.

Ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələri arasındakı köçürmələr Kooperativ tərəfindən dəyişikliyin baş verdiyi hesabat dövrünün sonunda tanınır.

Maliyyə alətləri

İlkin tanıma və ölçmə. Kooperativ maliyyə vəziyyətinin hesabatında maliyyə öhdəliyi və ya maliyyə aktivlərini yalnız və yalnız maliyyə alətinin müqavilə təminatı hissəsi olduğu halda tanıyır. İlkin tanınmada Kooperativ bütün maliyyə aktiv və öhdəliklərini ədalətli dəyerdə tanıyır. İlkin tanıma zamanı maliyyə aktiv/öhdəliklərinin ədalətli dəyəri normal əməliyyat dəyəri ilə təmsil olunur. Ədalətli dəyerdə mənfəət və ya zərər hesabatında əks olunmuş təsnifləşdirilənlərdən başqa maliyyə aktivləri və ya öhdəlikləri üçün olan əməliyyat dəyəri maliyyə alətlərinin alınmasına və ya buraxılmasına birbaşa aid edilən əməliyyat xərcləridir. Mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyerdə təsnifləşdirilən maliyyə öhdəliklərinin yaranması və ya maliyyə aktivlərinin əldə olunması ilə baş vermiş əməliyyat xərcləri dərhal xərc olaraq silinir.

Kooperativ, hesablaşma tarixindən istifadə edərək maliyyə aktivlərini tanıyır, bu səbəbdən aktiv Kooperativ tərəfindən qəbul edildiyi gün tanınır, və Kooperativ tərəfindən təslim olunduğu gün çıxarılır.

Maliyyə aktivlərinin sonrakı ölçülməsi. İlkin tanınmada maliyyə aktivlərinin sonrakı ölçülməsi onların təsnifləşdirilməsindən asılıdır. Kooperativ maliyyə aktivlərini aşağıdakı dörd kateqoriyadan birində təsnifləşdirir:

Mənfəət və ya zərər hesabına ədalətli dəyərle tanınan (MZHƏDT) maliyyə aktivləri. Aktivlər əsasən yaxın zamanlarda yenidən alış və ya yenidən satın alma məqsədiylə saxlanıldığı halda (alış-satış aktivləri), yaxud onlar törəmədirlərsə (müəyyən olunmuş və effektiv şəkildə bir maliyyə riskindən qoruma məqsədli olan törəmə istisna olmaqla), yaxud da ilkin tanınmada bu kateqoriyada təyin olunmuş şərtləri yerinə yetirərlərsə bu kateqoriyada təsnifləşdirilir.

“DELUXE RESIDENCE” MTK
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

Mənfəət və ya zərər hesabına ədalətli dəyərlə tanınan (MZHƏDT) maliyyə aktivlərinin yenidən qiymətləndirilməsindən yaranan gəlirlər və itkilər hər hansı gəlir payı və ya qazanılmış faizə aid edilir və mənfəət və zərərdə tanınır.

31 dekabr 2024-cü il tarixinə bitən il üzrə, Kooperativ, mənfəət və ya zərərə əks olunan ədalətli dəyərdə planlanmış və ya alış və ya satış məqsədli saxlanmış hər hansı maliyyə aktivlərini təsnifləşdirməmişdir.

Kreditlər və debitor borcları. Kreditlər və debitor borcları fəal bazarda qeyd olunmayan sabit və ya müəyyən olunmuş ödənişləri olan qeyri-törəmə maliyyə aktivləridir. Kooperativin dərhal və ya yaxın zamanda satmaq niyyətində olduğu aktivləri bu kateqoriyada təsnifləşdirilə bilməz. Bu aktivlər effektiv faiz metodu ilə (faiz dərəcəsi əhəmiyyətsiz olan qısamüddətli debitor borcları istisna olmaqla) dəyərsizləşmə və ümitsiz borclar üçün hər hansı dəyər azalması ilə amortizasiya olunmuş dəyərdə əks olunur.

Əsasən ticarət və digər debitor borcları, bank hesabları və nağd pullar bu kateqoriyada təsnifləşdirilir.

Ticarət və digər debitor borcları. Ticarət və digər debitor borcları effektiv faiz dərəcəsi üsulundan istifadə etməklə amortizasiya dəyərində uçota alınır. Debitor borcları üzrə ehtiyat o halda yaradılır ki, Kooperativin debitor borcu üzrə bütün məbləğləri əvvəlki məqamda nəzərdə tutulmuş şərtlərə istinadən əldə edə bilməyəcəyinə dair ədalətli dəlillər mövcud olsun. Ehtiyatın məbləği kimi aktivin qalıq dəyəri ilə əvvəlki effektiv faiz dərəcəsi ilə diskontlaşdırma aparılmaqla təxmin edilən gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin hazırkı dəyəri arasındakı fərq nəzərdə tutulur.

Ehtiyatın məbləği məcmu gəlir haqqında hesabatda qeyd olunur. Kooperativ tərəfindən alınacaq vəsaitin dəyərsizləşməsinin ilkin göstəricisi ödəniş müddətinin keçməsi və mövcud olan girovun realizasiya qabiliyyətidir.

Maliyyə aktivlərinin uçotunun xitamı. Kooperativ maliyyə aktivini müqaviləsi üzrə pul vəsaitlərinin alınması hüququnun başa çatması və ya maliyyə aktivini, eləcə də sahiblik hüququ ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və mükafatların digər tərəfə ötürülməsi halında maliyyə aktivinin tanınmasına xitam verir. Kooperativ mülkiyyət hüququ ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və mükafatların digər tərəfə ötürüldə belə transfer edilmiş aktiv üzərində nəzarəti saxlayırsa, bu zaman saxlanmış maraqlar aktiv kimi tanınır və müvafiq şəraitdə Kooperativin ödənilməsi ehtimal edilən məbləğlər də müvafiq olaraq öhdəlik kimi tanınır. Əgər Kooperativ transfer edilən maliyyə aktivinin sahiblik hüququ ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və mükafatları özündə saxlayırsa, bu zaman aktivin tanınması davam edir və əlavə olaraq girov qoyularaq götürülmüş vəsaitlər də borc məbləği kimi tanınır.

Maliyyə aktivini maliyyə vəziyyəti hesabatından tam şəkildə çıxarıldıqda, aktivin qalıq dəyəri ilə onun transferindən alınan və ya alınması nəzərdə tutulan məbləğlərin cəmi arasındakı fərq, məcmu gəlir hesabında xitam anınadək tanınmış və kapital hesablarında uçotu aparılan mənfəət və zərər məbləğləri dərhal mənfəət və zərər hesablarında tanınır.

Maliyyə aktivini maliyyə vəziyyəti hesabatından qismən çıxarıldıqda (məsələn, Kooperativin transfer edilmiş aktivin bir hissəsini geri almaq seçimi olduqda və ya bu aktiv üzrə mülkiyyət hüququ ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və mükafatların digər tərəfə ötürülərək yalnız cüzi bir hissənin saxlanması və bunun nəticəsində nəzarətin Kooperativdə qalması halları), Kooperativ aktivin qalıq dəyərini cari iştirak ilə bağlı tanınması davam edən qism və transfer edilən hissələrin nisbi ədalətli dəyərinə görə təyin edilmiş və maliyyə vəziyyəti hesabatında tanınmayan qismdən ibarət iki hissəyə ayırır.

Aktivin tanınmasına xitam verilmiş qisminə aid edilən qalıq dəyəri ilə onun transferindən alınan məbləğlərin cəmi arasındakı fərq, məcmu gəlir hesabında xitam anınadək tanınmış mənfəət və zərər məbləğləri dərhal mənfəət və zərər hesablarında tanınır. Məcmu gəlir hesabında tanınmış mənfəət və zərər məbləğlərini, aktivin tanınmasına xitam verilən qismi ilə tanınması davam edən qismi arasında bölərkən bu qisimlərin ədalətli dəyərlərinin nisbətləri əsas götürülür.

Mal və material ehtiyatları. Mal və material ehtiyatları faktiki qiymət və ya daha aşağı olarsa xalis satış dəyəri ilə uçota alınır. Ehtiyatlar əsasən ilkin dəyər metodundan istifadə etməklə və ya daha aşağı olduqda xalis mümkün satış qiyməti ilə dəyərləndirilir. Xalis satış dəyəri mal və material ehtiyatlarının ilkin dəyərindən az olarsa, ilkin dəyər xalis satış dəyərinə qədər azaldılır və artıq olan məbləğ dərhal məcmu gəlir haqqında hesabatda xərc olaraq tanınır.

"DELUXE RESIDENCE" MTK

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

Qabaqcadan ödəmələr. Qabaqcadan ödəmələr zərər üzrə ehtiyat çıxılmaqla ilkin dəyərlə tanınır. Qabaqcadan ödəmələr ilə bağlı mal və ya xidmətlərin bir ildən sonra əldə ediləcəyi ehtimal olunduqda və ya ilkin tanınma zamanı aktivlə bağlı avans ödənişləri uzunmüddətli aktiv olaraq təsnif edildikdə qabaqcadan ödəmələr uzunmüddətli aktiv olaraq təsnif edilir. Uzunmüddətli ödənilmiş avanslar maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əmlak, tikili və avadanlıqların təchizatçılarına avans ödənişlər olaraq təsnif və təqdim olunur.

Aktivlərin əldə olunması üçün ödənilmiş avanslar Kooperativ aktivin nəzarətini ələ keçirdikdən sonra aktivin qalıq dəyərində köçürülür və aktivlə bağlı gələcək iqtisadi səmərələrin Kooperativə daxil olacağı ehtimal olunur. Qabaqcadan ödəmələrə aid olan mal və ya xidmətlər əldə olunan zaman digər əməliyyatlar üzrə avans ödənişlər mənfəət və zərər hesablarına silinir. Qabaqcadan ödəmələr ilə bağlı aktivlər, mal və ya xidmətlərin əldə olunmadığına dair göstərici olduqda, avans ödənişlərin qalıq dəyəri müvafiq olaraq silinir və müvafiq dəyərsizləşmə zərəri məcmu gəlir haqqında hesabatda qeydə alınır.

Əmlak, tikili və avadanlıqlar. Əmlak, tikili və avadanlıqlar tələb olunduğu hallarda toplanmış amortizasiya və ehtiyatlar üzrə ayırmalar çıxılmaqla faktiki dəyər əsasında uçota alınır.

Əsas istismar və ya təmir xərcləri əvəzləşdirilən aktiv və ya aktivin hissələri, yoxlama xərcləri və əsaslı təmir xərclərindən ibarətdir. Aktiv və ya aktivin bir hissəsi ayrıca olaraq amortizasiya olunduqda və cari olaraq silindikdə və ya əvəzləşdirildikdə və həmin aktivlə bağlı gələcək iqtisadi gəlirlərin Kooperativə axını ehtimal olunduqda, xərclər kapitallaşdırılır. Aktivin hissəsi bir komponent olaraq ayrıca nəzərə alınmadıqda, əvəzləşdirmə dəyəri dərhal silinən əvəzləşdirilən aktivlərin qalıq dəyərini qiymətləndirmək üçün istifadə olunur. Əsas saxlama proqramları ilə bağlı təftiş xərcləri kapitallaşdırılır və növbəti yoxlama dövrü ərzində amortizasiya olunur.

Gələcəkdə iqtisadi fayda gətirməyən bütün əmlak, tikili və avadanlıqlar dərhal məcmu gəlir haqqında hesabatda xərc olaraq tanınır.

Qeyri-maddi aktivlər. Qeyri-maddi aktivlər yığılmış amortizasiya və yığılmış dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla ilk olaraq tanınmış məbləğdə qeyd olunur.

Ayrıca əldə edilmiş qeyri-maddi aktivlər ilkin tanınma zamanı üzrə əldə olunmuş dəyər ilə ölçülür. Kooperativlərin birləşməsindən əldə edilmiş qeyri-maddi aktivlərin dəyəri əldə edilmə tarixinə olan ədalətli dəyərdir.

İlkin tanınmadan sonra qeyri-maddi aktivlər faydalı istismar müddətləri nəzərə alınmaqla düz xətt metodu ilə hesablanır və ilkin dəyərdə tanınır. Daxili olaraq yaranmış qeyri-maddi aktivlər kapitallaşdırılmır və xərclər baş verdiyi ildə məcmu gəlir haqqında hesabatda əks etdirilir.

Köhnəlmə və amortizasiya xərcləri. Köhnəlmə, əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin qalıq dəyərində onların faydalı iqtisadi ömrü nəzərə alınmaqla hesablanmış dərəcələrdən istifadə etməklə tətbiq edilir. Faydalı iqtisadi ömür təxminləri, qalıq dəyərləri və köhnəlmə/amortizasiya metodları gələcək üçün nəzərə alınmış təxminlərdə dəyişikliklərin təsiri ilə birlikdə hər bir hesabat tarixində yenidən təhlil edilir. Torpaq sahələri amortizasiya edilmir. Digər əmlak, tikili və avadanlıqlar üzrə köhnəlmə həmin əmlak, qurğu və avadanlıqların qiymətini təxmin edilən faydalı istifadə müddəti üzrə azalan qalıq dəyəri metodu üzrə hesablanır:

Binalar	2%;
Maşın və avadanlıqlar	10% -25%;
Kompyuter və ofis avadanlıqları	25%
Nəqliyyat vasitələri	10%;
Digər əsas vəsaitlər	25%
Qeyri maddi aktivlər	Faydalı istismar müddəti ərzində.

Aktivin artıq köhnəldiyi və istismar müddəti başa çatdığı halda, satış üzrə təxmin edilən xərclər çıxılmaqla, Kooperativin həmin aktivin satışı nəticəsində əldə edəcəyi təxmin edilən məbləğ aktivin qalıq dəyəridir. Kooperativ aktivini onun fiziki istismar müddətinin sonuna qədər istifadə edəcəyini gözlədikdə, aktivin qalıq dəyəri sıfıra bərabər olur. Aktivlərin qalıq dəyərləri və faydalı xidmət müddətləri lazım olduqda hesabat dövrünün sonunda nəzərdən keçirilir və dəqiqləşdirilir.

Əməliyyat lizinqi. Kooperativ lizinqlən qismində çıxış etdikdə və lizinq obyektlərinin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar risk və gəlirlər lizinqverən tərəfindən Kooperativə ötürülmədikdə, əməliyyat lizinqi müqavilələri üzrə cəmi ödənişlər lizinqin müddəti ərzində düz xətt metoduna əsasən mənfəət və zərərə aid

"DELUXE RESIDENCE" MTK

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

edilir. Lizing müddəti o vaxt uzunmüddətli və ya ləğv edilməmiş sayılır ki, icarəyə götürənlə əvvəlcədən müqaviləyə həmin icarənin daimi icarəyə götürüləcəyi barədə əlavə bənd daxil edilir və icarəyə götürənin də bu bəndə əməl edəcəyi əvvəlcədən bilinir.

Maliyyə öhdəlikləri və kapital alətləri

Borc və kapital alətləri müqavilələrinin mahiyyətini və maliyyə öhdəliyi və kapital alətinin anlayışları kimi ya maliyyə öhdəlikləri və ya uyğun olaraq kapital kimi təsnif edilir.

Kapital alətləri. Kapital aləti bütün öhdəliklər çıxıldıqdan sonra, Kooperativin aktivlərində qalıq paylarını göstərən hər hansı müqavilədir. Kooperativin buraxdığı kapital alətləri birbaşa emissiya xərcləri çıxılmaqla daxil olan gəlirlərdə tanınır.

Maliyyə öhdəlikləri. Maliyyə öhdəlikləri, "MZHƏD" maliyyə öhdəlikləri və "digər maliyyə öhdəlikləri" olmaqla iki hissəyə ayrılır.

Digər maliyyə öhdəlikləri. Digər maliyyə öhdəlikləri ilkin olaraq bütün əməliyyat xərcləri çıxıldıqdan sonra ədalətli dəyər ilə ölçülür.

Digər maliyyə öhdəlikləri növbəti dövrlərdə effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə olunmaqla amortizasiya edilmiş maya dəyərində ölçülür və faiz xərcləri effektiv gəlir kriteriyasına əsaslanaraq tanınır.

Effektiv faiz dərəcəsi metodu, maliyyə öhdəliyinin amortizasiya olunmuş maya dəyərinin hesablanması və faiz xərci məbləğinin müvafiq dövrlər üzrə paylaşdırılmasını nəzərdə tutur. Bu metod maliyyə öhdəliyinin nəzərdə tutulan istifadə müddəti üzrə təxmin edilən gələcək ödəniləcək vəsaitləri və ya müvafiq olduqda, daha qısa müddət üzrə maliyyə öhdəliyinin qalıq dəyərini dəqiq diskontlaşdırən dərəcədir.

Kreditor borcları. Kreditor borcları qarşı tərəf müqavilədə nəzərdə tutulmuş öhdəliklərini icra etdiyi zaman toplanır və effektiv faiz metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş dəyərdə uçota alınır.

Maliyyə öhdəliklərinin tanınmasına xitam verilməsi. Maliyyə öhdəliyinə yalnız bu öhdəliyin silinməsi, ləğv edilməsi və ya müddətinin başa çatması hallarında xitam verilir. Tanınmasına xitam verilmiş maliyyə öhdəliyinin qalıq dəyəri ilə ödənilmiş və ya ödəniləcək məbləğlərin cəmi arasındakı fərq dərhal mənfəət və zərər hesablarında tanınır.

Maliyyə aktiv və öhdəliklərin əvəzləşdirilməsi. Maliyyə aktivləri və öhdəlikləri yalnız aktiv və öhdəliklərin əvəzləşdirilməsi üçün müəyyən edilmiş hüquq olduqda və ya eləcə də müqavilə üzrə əvəzləşdirməni aparmaq və ya eyni zamanda aktiv realizasiya edərək öhdəliyi ödəmək niyyəti mövcud olduğu hallarda həyata keçirilə bilər. Maliyyə aktivlərinin müvəqqəti olaraq qarşı tərəfə transfer edilməsi zamanı bu maliyyə aktivləri qarşı tərəfin öhdəliyi ilə əvəzləşdirilmir.

Ehtiyatlar. Ehtiyatlar, Kooperativ keçmiş hadisələr nəticəsində cari hüquqi və ya əsaslanmış öhdəliyə malik olduqda, öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün iqtisadi səmərə yaradan ehtiyatların azalma ehtimalı olduqda və öhdəlik məbləği etibarlı şəkildə qiymətləndirildikdə uçota alınır.

Ehtiyat kimi tanınan məbləğ hesabat dövrünün sonunda müvafiq risklər və qeyri-müəyyənliklər də nəzərə alınmaqla cari öhdəliyi yerinə yetirmək üçün tələb olunan məbləğin təxmini göstəricisidir.

Ehtiyatı hesablayarkən cari öhdəliyi yerinə yetirmək üçün tələb olunan pul vəsaitlərinin təxminindən istifadə edilsə, ehtiyatın qalıq dəyəri bu pul vəsaitlərinin cari dövrə olan diskontlaşdırılmış dəyərinin cəminə bərabərdir (pulun vaxt dəyərinin əhəmiyyət kəsb etdiyi hallarda).

Ehtiyatın qarşılınması üçün tələb edilən iqtisadi faydaların tam və ya qismən üçüncü şəxslərin hesabına geri qaytarılması gözlənilsə, debitor borc aktiv kimi yalnız o halda tanınır ki, üçüncü tərəfin kompensasiya ödəməsi ehtimalı var və bu məbləğ etibarlı şəkildə təxmin edilə bilər.

Mənfəət vergisi. Mənfəət vergisi hazırkı maliyyə hesabatlarında Azərbaycan Respublikasının balans tarixinə qüvvədə olan qanunvericiliyinə uyğun olaraq hesablanmışdır. Mənfəət vergisi xərci cari və təxirə salınmış mənfəət vergisindən ibarət olub, mənfəət və zərər hesabatında qeydə alınır. Lakin, həmin və ya başqa dövrdə bilavasitə kapital hesablarında qeydə alınan əməliyyatlara aid olan vergilər bilavasitə kapital hesablarında qeydə alınır.

Cari mənfəət vergisi, cari və əvvəlki dövrlər üzrə vergiyə cəlb edilən mənfəət ilə əlaqədar vergi orqanlarına ödəniləcək və ya onlardan geri alınacaq məbləği təşkil edir. Vergiyə cəlb edilən mənfəət, maliyyə hesabatlarının müvafiq vergi bəyannamələrinin təqdim olunmasından əvvəl təsdiqləndiyi halda təxmini

"DELUXE RESIDENCE" MTK

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

göstəricilərə əsasən hesablanır. Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər inzibati və əməliyyat xərcləri kimi qeydə alınır.

Təxirə salınmış mənfəət vergisi balans passivi metodundan istifadə etməklə, aktiv və öhdəliklərin vergi bazası və maliyyə hesabatları məqsədləri üçün onların qalıq dəyəri arasında yaranan keçmiş illərin vergi zərəri və bütün müvəqqəti fərqlər üçün hesablanır. İlkən uçot zamanı istisna hal olaraq, əgər əməliyyat maliyyə mənfəəti və vergiyə cəlb edilən mənfəətə təsir göstərmirsə, aktiv və öhdəliklərin ilkən qeydə alınması nəticəsində yaranan müvəqqəti fərqlər üzrə təxirə salınmış vergi hesablanmır (biznes birləşməsi halları istisna olmaqla). Təxirə salınmış vergi qalıqları, balans tarixinə qüvvədə olan vergi dərəcələrinə əsasən müvəqqəti fərqlərin qaytarılacağı və ya keçmiş illərdən yığılmış vergi zərərlərinin istifadə ediləcəyi dövrdə tətbiq edilməli vergi dərəcələrindən istifadə etməklə hesablanır. Gəlirdən çıxılan müvəqqəti fərqlər üzrə təxirə salınmış vergi aktivləri və keçmiş illərin vergi zərəri o zaman hesablanır ki, bu çıxılmaların realizasiya oluna bilməsi üçün gələcəkdə kifayət qədər vergiyə cəlb ediləcək mənfəətin mövcudluğu ehtimal edilsin.

Əlavə dəyər vergisi. Ödəniləcək ƏDV və iddia olunan alınacaq ƏDV arasındakı fərq hesabat ayından sonra 20 gün ərzində dövlət büdcəsinə ödənilir. Satış ilə əlaqədar ödəniləcək əlavə dəyər vergisi, vergi orqanlarına aşağıda qeyd edilmiş tarixlərdən daha tez olanında ödənilir: (a) müştərilərdən alınacaq vəsaitlərin alındığı zaman, və ya (b) mal və ya xidmətlərin müştərilərə təqdim edilməsi zamanı. Alınacaq ƏDV bir qayda olaraq, ƏDV hesab fakturası alındıqdan sonra, ödəniləcək ƏDV ilə əvəzləşdirilir. Vergi orqanları ƏDV üzrə hesablaşmalar ilə əlaqədar əvəzləşdirməyə icazə verirlər. Alınacaq vəsaitlərin dəyərsizləşməsi ilə əlaqədar ehtiyat yaradıldıqda, dəyərsizləşmə zərəri ƏDV daxil olmaqla borcluya aid olan ümumi məbləğin tərkibində uçota alınır. Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən bankların fəaliyyəti nəticəsində digər vergilər də yaranır. Bu vergilər əməliyyat xərclərinin bir hissəsi kimi tanınır və məcmu gəlir hesabatına daxil edilir.

Nizamnamə kapitalı. Kooperativin nizamnamə kapitalı ümumilikdə 200,000.00 AZN dəyərinədir. Payların 10 %-i Qiyasova Ayla Xəyyam qızına, 20 %-i Ağayeva Aidə Ağaqulu qızına, 20 %-i Ağayev Yusif Qiyas oğluna, 20 %-i Əmirov Teymur Hüseynağa oğluna və 30 %-i Qiyasov Alim Yusif oğluna məxsusdur. Nizamnamə kapitalının məbləğinə düzəlişlərin təsdiqi edilməsi ümumi yığıncağın səlahiyyətindədir.

Xarici valyuta əməliyyatları. Kooperativin funksional valyutası fəaliyyət göstərdiyi əsas iqtisadi mühitin valyutası hesab edilir. Kooperativin funksional və Kooperativin hesabat valyutası Azərbaycan Respublikasının milli valyutası olan Azərbaycan Manatıdır ("AZN").

Monetar aktiv və öhdəliklər, ARMB-nin müvafiq hesabat tarixinə qüvvədə olan rəsmi valyuta məzənnəsinə əsasən hər bir Kooperativin funksional valyutasına çevrilir. Bu cür əməliyyatlar üzrə hesablaşmaların həyata keçirilməsi və ARMB-nin ilin sonuna olan rəsmi valyuta məzənnəsi ilə monetar aktiv və öhdəliklərin hər bir Kooperativin funksional valyutasına çevrilməsi nəticəsində yaranan müsbət və mənfi məzənnə fərqləri məcmu gəlir haqqında hesabatda qeydə alınır.

İlin sonuna qüvvədə olan valyuta məzənnəsi ilə yerli valyutaya çevrilmə qeyri-monetar maddələrə, o cümlədən pay alətlərinə tətbiq edilmir. Məzənnə dəyişikliklərinin pay qiymətli kağızların ədalətli dəyərinə təsiri ədalətli dəyər üzrə yenidən qiymətləndirmə nəticəsində gəlir və ya xərclərin bir hissəsi kimi qeydə alınır.

Maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı Kooperativ aşağıda göstərilən valyuta məzənnələrindən istifadə etmişdir:

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
AZN/1 ABŞ dolları	1.7000	1.7000
AZN/1 Avro	1.7724	1.8766

Gəlirlər. İcra olunmuş satış müqavilələrindən əldə olunmuş gəlir, mülkiyyət hüququ ilə bağlı risklər və mükafatların əhəmiyyətli dərəcəsi alıcıya ötürüldükdə; əməliyyat ilə bağlı iqtisadi səmərələrin Kooperativə daxil olması ehtimal olunduqda; satılmış mallar üzərində faktiki nəzarəti saxlamadıqda; gəlirin məbləğini etibarlı əsasda qiymətləndirmək mümkün olduqda tanınır. Diskont veriləcəyi və məbləğin ədalətli dəyerdə ölçülə biləcəyi ehtimal olunarsa, diskont satışların tanındığı kimi gəlirlərin azalması olaraq

"DELUXE RESIDENCE" MTK

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

tanınır. Gəlirlər alınmış və alınacaq vəsaitlərin ədalətli dəyəri ilə ölçülür. Gəlirlər ƏDV və edilən güzəştlər çıxılmaqla uçota alınır.

İşçilərə sərf olunan xərclər və müvafiq ayırmalar. Əməkhaqları, məvaciblər, Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna ödənişlər, məzuniyyət və bülletenlər üzrə illik ödənişlər, mükafatlar və pul şəklində olmayan imtiyazlar (misal üçün, səhiyyə və uşaq bağçası xidmətləri, profilaktik yemək və ərzaq) Kooperativin işçiləri tərəfindən müvafiq xidmətlər göstərildikdə hesablanır.

Digər gəlirlərin və xərclərin tanınması. Digər gəlirlər və xərclər hesablama metodu əsasında tanınır.

Şərti öhdəliklər və aktivlər. Şərti öhdəliklər maliyyə hesabatlarında tanınmır. Onlar iqtisadi cəhətdən səmərəli resursların məxarici ehtimalı olmayanadək maliyyə hesabatlarının qeydlərində açıqlanır.

Şərti aktivlər maliyyə hesabatlarında qeyd olunmur, lakin iqtisadi mənfəət əldə edilməsi ehtimalı olduqda maliyyə hesabatlarında açıqlanır.

5. Uçot Siyasətinin Tətbiqi Zamanı Əhəmiyyətli Ehtimallar və Müləhizələr

İlkin maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məbləğlərə daha çox təsir göstərən peşəkar müləhizələr və növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və passivlərin balans dəyərinə əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsinə səbəb olan ehtimallara aşağıdakılar daxildir:

İlkin maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məbləğlərə daha çox təsir göstərən peşəkar müləhizələr və növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və passivlərin balans dəyərinə əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsinə səbəb olan ehtimallara aşağıdakılar daxildir:

Əsas vəsaitlər və qeyri-maddi aktivlərin faydalı xidmət müddəti. Rəhbərlik, əsas vəsaitlər və qeyri-maddi aktivlər üzrə təxmin edilən ədalətli dəyəri və müvafiq amortizasiya ayırmalarını müəyyən edir. Bu təxminlər, Kooperativin həmin aktivlər üzrə iqtisadi səmərə əldə etməyi planlaşdırdığı dövrə əsaslanır. Əgər faydalı xidmət müddəti əvvəlki illərdə təxmin edilmiş faydalı müddətdən aşağı olarsa, o zaman rəhbərlik amortizasiya ayırmalarını artıracaq və ya ləğv edilmiş və ya satılmış texniki cəhətdən köhnəlmiş aktivləri siləcəkdir. Faydalı xidmət müddətinə hər maliyyə ilinin sonunda yenidən baxılır. Yuxarıdakı şərtlərdən və ya təxminlərdən hər hansı dəyişərsə, bu amortizasiya dərəcələrində dəyişikliklərin baş verməsinə səbəb ola bilər.

Təxirə salınmış vergi aktivinin uçotu. Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivini müvafiq vergi faydasının realizasiya oluna biləcəyi zaman qeydə alınır.

Qeyri-maliyyə aktivlərinin qiymətdən düşməsi. Rəhbərlik hər hesabat tarixinin sonunda aktivlərin balans dəyərinin bərpasının mümkünsüzlüyünü göstərən keçmiş hadisə və vəziyyətlərə istinad edərək bütün qeyri-maliyyə aktivlərinin dəyərində mümkün qiymətdən düşmə göstəricilərini müəyyən edir. Belə göstəricilərə Kooperativin biznes planı, əmtələrin qiymətində səmərəsiz fəaliyyətə səbəb olan dəyişikliklər, məhsul qarışıqlarında olan fərqlər, qaz və neft mülkiyyəti üçün güman olunan ehtiyatların azalma tendensiyası ehtimalları daxildir. Qudvil və digər faydalı ömür müddəti bilinməyən qeyri-maddi aktivlər qiymətdən düşmə üçün hər il və qiymətdən düşmə göstəricisi aşkar olunanda yoxlanılır. Digər qeyri-maddi aktivlər qiymətdən düşmə üçün balans dəyərinin bərpa olmasının mümkünsüzlüyünün göstərici olduğu təqdirdə yoxlanılır.

İstehlak dəyəri ehtimal edildikdə rəhbərlik aktivlərdən və ya pul vəsaiti yaradan vahidlərdən gözlənilən gələcək nağd pul vəsaitlərinin hərəkətini ehtimal edir və həmin pul vəsaiti hərəkətinin hazırkı dəyərinin qiymətləndirilməsi üçün münasib faiz dərəcəsi seçir.

Fasiləsiz fəaliyyət prinsipi. Rəhbərlik hazırkı maliyyə hesabatlarını fasiləsiz fəaliyyət prinsipinə əsasən hazırlamışdır. Belə bir müləhizə irəli sürərkən rəhbərlik Kooperativin maliyyə vəziyyətini, mövcud planları, əməliyyatların gəlirliliyini və maliyyə resurslarından istifadəni nəzərə almış və son maliyyə böhranının Kooperativin gələcək əməliyyatlarına təsirini təhlil etmişdir.

6. Yeni və ya dəyişdirilmiş mühasibat uçotu standartları və şərtləri

Cari ildə Kooperativ Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartları Şurası (bundan sonra MUBSS) və MUBSS-nin Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlarının Şərhləri Komitəsi (bundan sonra MHBŞK) tərəfindən qəbul edilmiş, Kooperativin fəaliyyəti üçün münasib olan və 31 dekabr 2024-cü il tarixində tamamlanan hesabat dövrünə şamil olunan bütün yeni və yenidən işlənmiş standartları və onlara dair şərtləri qəbul etmişdir. Bu yeni standart və şərtlərin qəbul edilməsi Kooperativin mühasibat uçotu siyasətinə, yəni cari və ya

“DELUXE RESIDENCE” MTK
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

əvvəlki illər üzrə hesabat verilən məbləğlərə əhəmiyyətli təsirlər göstərməmişdir.

Aşağıda qeyd olunan yeni və ya düzəliş edilmiş standartlar və şərhlər ilk dəfə 01 yanvar 2024-cü il tarixindən etibarən başlayan maliyyə hesabat dövrlərində tətbiq olunur:

3 sayılı MHBS-yə düzəlişlər “Biznesin tərifı”

“Müəssisələrin birləşməsi” adlı 3 sayılı MHBS-yə düzəliş izah edir ki, müəssisə hesab olunmaq üçün integrasiya edilmiş fəaliyyətlər və aktivlər dəstinə ən azından birlikdə məhsul yaratmaq qabiliyyətinə əhəmiyyətli töhfə verən giriş komponentlər və əhəmiyyətli proses daxil olmalıdır. Bundan əlavə, düzəliş bir müəssisənin məhsul yaratmaq üçün lazım olan bütün giriş komponentlərini və prosesləri əhatə etmədiyi halda belə mövcud ola biləcəyini izah edir. Bu düzəlişlərin Qrupun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına təsiri olmamışdır, lakin Qrup hər hansı müəssisələrin birləşməsinə daxil olarsa, gələcək dövrlərə təsir edə bilər.

7 sayılı MHBS, 9 sayılı MHBS və 39 sayılı MUBS-a düzəlişlər “Faiz dərəcəsi etalonu islahatı”

9 sayılı MHBS-yə və 39 sayılı MUBS “Maliyyə alətləri”nə düzəlişlərin 1-ci Mərhələsi 1 yanvar 2024-cü il tarixindən sonra başlayan illər üçün qüvvəyə minir, lakin erkən tətbiqə yol verilir. Tanınma və ölçülmə faiz dərəcəsi etalonu islahatının birbaşa təsirinə məruz qalan bütün hedcinq münasibətlərinə tətbiq edilən bir sıra azad etmələri nəzərdə tutur. Hedcinq münasibətinə o zaman təsir göstərilir ki, islahat hedcinq maddəsinin və/və ya hedcinq alətinin etalonu əsaslanan pul vəsaitlərinin hərəkətinin müddəti və/və ya məbləği barədə qeyri-müəyyənliklər yaratsın. Düzəlişlərdə faiz dərəcəsi islahatı nəticəsində yaranan qeyri-müəyyənliyin artıq mövcud olmamasını da ehtiva edən azad etmələrin sona çatması üçün səbəblər müəyyən edilir. Kreditlərdən irəli gələn riski hedc etmək üçün hedcinq münasibətlərinə girən Qrupun asılı müəssisəsi bu düzəlişləri qəbul etmişdir. Hedcinqin perspektivdə effektiv olub-olmamasını qiymətləndirərkən Qrupun asılı müəssisəsi ehtimal etmişdir ki, hedc edilmiş borcun pul vəsaitləri hərəkətinin və onu hedc edən faiz dərəcəsi svopunun əsaslandığı EURIBOR faiz dərəcəsinə islahat təsir göstərməmişdir. Qrupun asılı müəssisəsi islahatların qüvvəyə minməsindən sonrakı dövrə aid pul vəsaitlərinin hərəkətinin hedcinq ehtiyatını yenidən dövrüyyəyə buraxmayacaq, IBOR islahatının inkişafını izləyəcək və məsələni fəal şəkildə borc verənlərlə müzakirə edəcəkdir.

1 sayılı MUBS və 8 sayılı MUBS-a düzəlişlər “Əhəmiyyətlik” anlayışının tərifı

Düzəlişlər, “məlumatların buraxılması, təhrif edilməsi və ya gizlədilməsi halında, ümumi təyinatlı maliyyə hesabatlarının əsas istifadəçilərinin konkret hesabat verən müəssisə haqqında maliyyə məlumatlarını verən maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri qərarlara təsir göstərəcəyi əsas olaraq gözlənilə bilərsə, həmin məlumatlar əhəmiyyətli hesab olunur”. Düzəlişlər əhəmiyyətliliyin məlumatın maliyyə hesabatları kontekstində fərdi olaraq və ya digər məlumatlarla birlikdə təbiətindən və ya miqyasından asılı olacağını aydınlaşdırır. Məlumatların təhrif edilməsi, əsas istifadəçilər tərəfindən verilən qərarlara təsir göstərəcəyi əsaslı olaraq gözlənilə bilərsə əhəmiyyətli hesab olunur. Bu düzəlişlər konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına təsir göstərməmişdir və gələcəkdə də Qrupa təsir göstərməsi gözlənilmir.

16 sayılı MHBS-yə düzəlişlər “Covid-19 ilə bağlı icarə güzəştləri”

28 may 2020-ci il tarixində MUBSK, 16 sayılı “İcarələr” adlı MHBS-yə “COVID-19 ilə bağlı icarə güzəştləri” adlı düzəliş qəbul etmişdir. Bu düzəlişə görə, icarəçilər COVID-19 pandemiyasının birbaşa nəticəsi olaraq yaranan icarə güzəştlərinin uçotuna dair MHBS 16 göstərişinin tətbiq edilməsi tələbindən azad edilir. Praktiki məqsədə uyğun vasitə olaraq, icarəçi, icarədar tərəfindən COVID-19 ilə əlaqəli icarə güzəştinin icarəyə düzəliş olub-olmadığını qiymətləndirməməyi seçə bilər. Bu yolu seçmiş icarəçi, COVID-19 ilə əlaqəli icarə güzəştidən irəli gələn icarə ödənişlərindəki hər hansı dəyişikliyi, 16 sayılı MHBS əsasında icarə dəyişikliyi olmayan dəyişikliklərlə eyni qaydada uçota alır.

29 mart 2018-ci il tarixində buraxılmış “Maliyyə hesabatlarının hazırlanması üzrə konseptual əsaslar”

Konseptual əsaslar standart deyildir və əhatə olunan konsepsiyaların heç biri hər hansı bir standartın

"DELUXE RESIDENCE" MTK
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

konsepsiya və ya tələblərini ləğv etmir.

Konseptual əsasların məqsədi MUBSK tərəfindən standartların hazırlanmasına və maliyyə hesabatlarını hazırlayanlara tətbiq olunan standart mövcud olmadığı təqdirdə uyğun mühasibat uçotu siyasətlərini hazırlamağa kömək etmək, eləcə də standartların başa düşülməsi və şərh edilməsində bütün tərəflərə kömək etməkdir. Bu mühasibat uçotu prinsiplərini Konseptual Əsaslara uyğun hazırlamış müəssisələrə təsir göstərəcək. Yenidən nəzərdən keçirilmiş Konseptual əsaslar özündə bəzi yeni konsepsiyaları cəmləşdirir, aktiv və öhdəliklər üçün yenilənmiş təriflər və tanınma meyarlarını təqdim edir və bəzi vacib anlayışlara aydınlıq gətirir. Bu düzəlişlərin Qrupun maliyyə hesabatlarına təsiri olmamışdır.

Buraxılmış, lakin qüvvəyə minməmiş standartlar

Qrupun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları buraxıldığı tarixə qədər buraxılmış, lakin qüvvəyə minməmiş yeni və düzəliş edilmiş standartlar və şərhlər aşağıda təqdim olunur. Şirkət bu yeni və düzəliş edilmiş standart və şərhləri müvafiq olduğu hallarda, onlar qüvvəyə mindikdə qəbul etmək niyyətindədir.

17 sayılı MHBS "Sığorta müqavilələri"

2017-ci ilin may ayında MUBSK 4 sayılı "Sığorta müqavilələri" adlı MHBS-ni əvəz edən və tanınma və ölçmə, təqdimat və açıqlanma kimi məsələləri əhatə edən sığorta müqavilələri üzrə ətraflı yeni mühasibat uçotu standartı olan 17 sayılı "Sığorta müqavilələri" adlı MHBS-ni dərc etdi.

17 sayılı MHBS bütün növ sığorta müqavilələrinə (yəni, həyat, qeyri-həyat, birbaşa və təkrar sığorta), onları verən müəssisələrin növündən asılı olmayaraq, eləcə də ixtiyari iştirakxüsusiyyətləri olan müəyyən zəmanətlərə və maliyyə alətlərinə tətbiq edilir. Əhatə dairəsi ilə bağlı bir neçə istisna tətbiq ediləcək. 17 sayılı MHBS-nin ümumi məqsədi sığortaçıları üçün daha faydalı və uyğun olan sığorta müqavilələri üçün uçot modelini təqdim etməkdir. Əsas etibarlı ilə ölçmə məqsədləri üçün əvvəlki yerli uçot prinsiplərinə istinad edən 4 sayılı MHBS-nin tələblərindən fərqli olaraq, 17 sayılı MHBS mühasibat uçotunun bütün müvafiq tərəflərini əhatə edən sığorta müqavilələri üzrə geniş model təqdim edir. 17 sayılı MHBS-nin əsasını ümumi model təşkil edir və aşağıdakılarla tamamlanır:

- Birbaşa iştirak xüsusiyyətləri olan müqavilələrin xüsusi uyğunlaşdırılması (dəyişkən haqq yanaşması);
- Sadələşdirilmiş yanaşma (premium bölüşdürmə yanaşması) – əsas etibarilə qısamüddətli müqavilələrə.

17 sayılı MHBS 1 yanvar 2024-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan hesabat dövrləri üçün qüvvədədir, müqayisəli rəqəmlər tələb olunur. Müəssisə, 17 sayılı MHBS-ni ilk dəfə tətbiq etdiyi tarixdə və ya bu tarixdən əvvəl 9 sayılı MHBS-ni və 15 sayılı MHBS-ni tətbiq etdiyi təqdirdə, erkən tətbiq etməyə icazə verilir.

1 sayılı MUBS-a düzəlişlər "Öhdəliklərin cari və uzunmüddətli kimi təsnifləşdirilməsi"

2024-cü ilin yanvar ayında öhdəliklərin cari və uzunmüddətli kimi təsnifləşdirilməsi üzrə tələbləri müəyyən etmək üçün MUBSK, 1 sayılı MUBS-un 69-76 bəndlərinə düzəlişlər dərc etmişdir. Düzəlişlər aşağıdakı məsələlərə aydınlıq gətirir:

- Hesablaşmanı təxirə salmaq hüququ nəyi nəzərdə tutur;
- Təxirə salmaq hüququ hesabat dövrünün sonunda mövcud olmalıdır;
- Təsnifləşdirməyə müəssisənin təxirə salmaq hüququndan istifadə etmə ehtimalı təsir etmir;
- Yalnız çevrilən öhdəlikdəki əlaqədar törəmə aləti özü-özlüyündə kapital aləti olarsa, öhdəliyin şərtləri təsnifləşdirməyə təsir göstərməyəcək.

“DELUXE RESIDENCE” MTK
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

Bu düzəlişlər 1 yanvar 2024-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir və retrospektiv qaydada tətbiq edilməlidir. Hal-hazırda Qrup düzəlişlərin cari təcrübəyə göstərəcəyi təsirləri və mövcud kredit müqavilələrinin yenidən razılaşdırma tələb edib-etməməsini qiymətləndirir.

“Konseptual əsaslara istinad” – 3 sayılı MHBS-yə düzəlişlər

2020-ci ilin may ayında MUBSK, “Müəssisələrin birləşməsi” adlı 3 sayılı MHBS-yə “Konseptual əsaslara istinad” adlı düzəliş qəbul etmişdir. Düzəlişlər 1989-cu ildə buraxılmış “Maliyyə hesabatlarının hazırlanması və təqdim olunması prinsipləri”nə istinadlı, tələbləri əhəmiyyətli dərəcədə dəyişdirmədən, 2018-ci ilin mart ayında buraxılmış “Maliyyə hesabatlarının konseptual əsasları”na istinadla əvəz etmək məqsədini daşıyır. Bundan əlavə, Şura, 37 sayılı MHBS və ya 21 sayılı BMHŞK “Tutumlar” əhatə dairəsində olan öhdəliklər və potensial öhdəliklər üçün (bunlar ayrı-ayrılıqda yerinə yetirilərsə) yaranan potensial ‘gün 2’ gəlir və ya zərərləri ilə bağlı problemdən qaçınmaq üçün 3 sayılı MHBS-nin tanıma prinsipinə istisna əlavə etmişdir. Eyni zamanda, Şura, “Maliyyə hesabatlarının hazırlanması və təqdim olunması prinsipləri”nə istinadın əvəz edilməsindən təsirlənməyəcək potensial aktivlərə dair 3 sayılı MHBS-dəki mövcud göstərişi aydınlaşdırmağa qərar vermişdir. Düzəlişlər 1 yanvar 2024-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir və gələcək dövrlərə tətbiq olunur.

“Əmlak, qurğu və avadanlıqlar: nəzərdə tutulan istifadədən daxilolmalar” – 16 sayılı MUBS-a düzəlişlər

2023-cü ilin may ayında MUBSK, 16 sayılı MHBS-yə “Əmlak, qurğu və avadanlıqlar: nəzərdə tutulan istifadədən əvvəl daxilolmalar” düzəlişini qəbul etmişdir. Bu düzəlişə görə müəssisələrə, əmlak, qurğu və avadanlıq obyektinin maya dəyərindən, həmin aktivli rəhbərlik tərəfindən nəzərdə tutulmuş qaydada fəaliyyət göstərə bilməsi üçün zəruri olan yerə və vəziyyətə gətirilərkən istehsal olunan maddələrin satışından əldə olunan daxilolmaların çıxılması qadağan edilir. Bunun əvəzinə, müəssisə bu cür maddələrin satışından daxilolmaları və bu maddələrin istehsal xərclərini mənfəət və zərərdə tanıyır.

Düzəliş 1 yanvar 2024-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir və müəssisənin düzəlişi ilk dəfə tətbiq etdiyi zaman təqdim olunan ən erkən dövrün başlanğıcında və ya daha sonra istifadəyə verilmiş əsas vəsaitlər üçün retrospektiv şəkildə tətbiq edilməlidir. Qrup bu düzəlişlərin onun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli təsir göstərməsini gözləmir.

“Yüklü edilmiş müqavilələr – müqavilənin yerinə yetirilməsi xərcləri” – 37 sayılı MHBS-yə düzəlişlər

2023-cü ilin may ayında MUBSK, 37 sayılı MUBS-a müqavilənin yüklü və ya zərərli olduğunu qiymətləndirərkən müəssisənin hansı xərcləri daxil etməli olduğunu müəyyənləşdirən düzəlişlər etmişdir. Düzəlişlər “birbaşa əlaqəli xərclər yanaşması”nı tətbiq edir. Mal və ya xidməti təmin etmək üçün birbaşa müqaviləyə aid olan məsrəflərə həm əlavə xərclər, həm də müqavilə fəaliyyətləri ilə birbaşa əlaqəli xərclərin bölüşdürülməsi daxildir. Ümumi və inzibati xərclər birbaşa müqaviləyə aid deyil və müqavilə əsasında qarşı tərəflə dəqiq şəkildə ödənilməli olmadığı hallarda istisna edilir.

Düzəlişlər 1 yanvar 2024-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir. Qrup düzəlişləri ilk dəfə tətbiq etdiyi illik hesabat dövrünün əvvəlində bütün öhdəliklərini yerinə yetirmədiyi müqavilələrə tətbiq edəcəkdir.

“Mühasibat uçotu prinsiplərinin açıqlanması” – 1 sayılı MUBS və MHBS üzrə Praktiki tövsiyələr 2-yə düzəlişlər

2023-cü ilin fevral ayında MUBSK 1 sayılı MUBS və MHBS üzrə Praktiki tövsiyələr 2 “Əhəmiyyətliyyə dair mülahizələrin formalaşdırılması”-na düzəlişlər etmişdir. Həmin tövsiyələrdə əhəmiyyətlilik mülahizələrinin mühasibat uçotu prinsiplərinə tətbiq edilməsində müəssisələrə kömək etmək üçün qaydalar və nümunələr təqdim edilir. Düzəlişlərin məqsədi aşağıdakılar vasitəsilə daha səmərəli mühasibat uçotu prinsipləri üzrə açıqlamaların edilməsində müəssisələrə kömək etməkdir.

- Müəssisələr qarşısında qoyulmuş “vacib” mühasibat uçotu prinsiplərinin açıqlanmasına dair

“DELUXE RESIDENCE” MTK
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

tələbin “əhəmiyyətli” mühasibat uçotu prinsiplərinin açıqlanması üzrə tələblə əvəz edilməsi; və

► Mühasibat uçotu prinsiplərinin açıqlanması ilə bağlı qərarlar verərkən müəssisələrin əhəmiyyətlik anlayışını necə tətbiq etdiklərinə dair təlimatın əlavə edilməsi.

Düzəliş 1 yanvar 2024-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir. Erkən tətbiqə icazə verilir.

“Uçot qiymətləndirmələrinin tərfi” – 8 sayılı MUBS-a düzəlişlər

2021-ci ilin fevral ayında MUBSK 8 sayılı MUBS-a düzəlişlər etmişdir. Həmin düzəlişlərdə “uçot qiymətləndirmələrinin” tərfi təqdim edilir. Düzəlişlərdə uçot qiymətləndirmələrində dəyişikliklər, mühasibat uçotu prinsiplərində dəyişikliklər və səhvlərin düzəldilməsi arasında fərqlər təqdim edilir. Bundan əlavə, müəssisələrin uçot qiymətləndirmələri etmək üçün ölçmə üsulları və giriş məlumatlarından necə istifadə etdikləri izah edilir.

Düzəliş 1 yanvar 2024-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir. Erkən tətbiqə icazə verilir.

1 sayılı MHBS “Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarının İlk dəfə tətbiqi” – Törəmə müəssisə ilk dəfə tətbiq edən şəxs qismində

2018-2020-ci illər üzrə MHBS standartlarına illik təkmilləşmələr prosesi çərçivəsində MUBSK 1 sayılı “Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarının İlk dəfə tətbiqi” adlı MHBS-yə düzəlişlər dərc etmişdir. Düzəlişlər, 1 sayılı MHBS-nin D16(a) bəndini tətbiq etməyi seçən törəmə müəssisəyə, ana müəssisənin MHBS-yə keçid tarixinə əsasən, ana müəssisənin hesabat verdiyi məbləğlərdən istifadə edərək məcmu çevirmə fərqlərini ölçməyə icazə verir. Bu düzəliş, 1 sayılı MHBS-nin D16(a) bəndini tətbiq etməyi seçən asılı və ya birgə müəssisələrə də tətbiq olunur.

Düzəliş, 1 yanvar 2024-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir. Erkən tətbiqə yol verilir.

“Faiz dərəcəsi etalonu islahatı”: Mərhələ 2-9 sayılı MHBS, 39 sayılı MUBS, 7 sayılı MHBS, 4 sayılı MHBS və 16 sayılı MHBS-yə düzəlişlər

27 avqust 2020-ci il tarixində MUBSK Faiz dərəcəsi etalonu islahatı: Mərhələ 2-9 sayılı MHBS, 39 sayılı MUBS, 7 sayılı MHBS, 4 sayılı MHBS və 16 sayılı MHBS-yə düzəlişləri buraxmışdır. Düzəlişlər Banklararası təklif olunan faiz həddi (“IBOR”) alternativ risksiz faiz dərəcəsi (“RFR”) ilə əvəz olunduqda maliyyə hesabatlarının təsirlərini həll edən müvəqqəti azad etmələr təqdim edir. Düzəlişlərə müqavilə üzrə dəyişikliklər və ya birbaşa islahatla tələb edilən pul vəsaitlərinin hərəkətinə dəyişikliklərin bazar faiz dərəcəsinə dəyişikliyə bərabər dəyişkən faiz dərəcəsinə dəyişiklik kimi uçota alınmasını tələb edən praktiki məqsəduyğun vasitə daxildir. Bu praktiki məqsəduyğun vasitənin istifadəsinə aid tələb IBOR etalon dərəcəsi riskli dərəcəyə keçidin iqtisadi cəhətdən bərabər əsasla dəyərin ötürülməsi baş vermədən aparılmasıdır. Kredit spreadi və ya ödəmə tarixindəki dəyişiklik kimi eyni zamanda edilən digər dəyişikliklər qiymətləndirilir. Onlar əhəmiyyətlidirsə, alət tanınmadan çıxarılır. Onlar əhəmiyyətli deyilsə maliyyə alətinin balans dəyərini yenidən hesablamaq üçün dəyişiklik üzrə gəlir və ya zərər mənfəət və ya zərərdə tanınmaqla yenilənmiş effektiv faiz dərəcəsi (“EFD”) istifadə edilir.

Düzəlişlər, hedcinq münasibətləri diskontlaşdırılmadan təyinatları hedc etmək və sənədləri hedc etmək üçün IBOR islahatı ilə tələb olunan dəyişikliklərə icazə verir. İcazəli dəyişikliklərə alternativ risksiz faiz dərəcəsinə istinad etmək üçün hedc edilmiş riskin yenidən müəyyənləşdirilməsi və alternativ risksiz faiz dərəcəsinə əks etdirmək üçün hedcinq aləti və/və ya hedc edilmiş maddələrin təsvirinin yenidən müəyyən edilməsini daxildir. Müəssisələrə IBOR islahatı ilə tələb olunan dəyişikliklərin edilməsi üçün hesabat dövrünün sonunadək dəyişikliklərin tətbiqini tamamlamaq icazə verilir. Tətbiq retrospektiv şəkildə edilməlidir, lakin müəssisə əvvəlki dövrlərin rəqəmlərini yenidən təqdim etməməlidir. Düzəlişlər 1 yanvar 2021-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir. Erkən tətbiqə icazə verilir.

“DELUXE RESIDENCE” MTK
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

10 sayılı MHBS-yə və 28 sayılı MUBS-a düzəlişlər: “İnvestor və onun asılı və ya birgə müəssisəsi arasında satışlar və ya aktivlərin yatırılması”

2015-ci ilin dekabr ayında, MUBSK düzəlişlərin qüvvəyə minmə tarixini onun kapital metodu üzrə tədqiqat layihəsindən irəli gələn hər hansı düzəlişləri tamamlamasınadək təxirə salmaq qərarına gəlmişdir. Bu düzəlişlərin erkən tətbiqinə hələ də icazə verilir. Bu düzəlişlər asılı və ya birgə müəssisəyə yatırılan törəmə müəssisə və ya onun üzərində nəzarətin itirilməsi ilə bağlı 10 sayılı Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları adlı MHBS-nin və 28 sayılı Asılı müəssisələrə investisiyalar adlı MUBS-un tələbləri arasındakı uyğunsuzluğa aiddir. Düzəlişlər müəyyən edir ki, tam gəlir və ya zərər asılı və ya birgə müəssisəyə köçürmə 3 sayılı MHBS-də müəyyən edilmiş biznesi əhatə etdikdə tanınır. Biznes təşkil etməyən aktivlərin satışı və ya yatırılmasından irəli gələn gəlir və ya zərər yalnız əlaqəsi olmayan investorların həmin asılı və ya birgə müəssisədəki payları çərçivəsində tanınır. Düzəlişlər perspektiv şəkildə tətbiq edilməlidir. Erkən tətbiqə icazə verilir və o açıqlanmalıdır.

9 sayılı MHBS “Maliyyə Alətləri – Maliyyə öhdəliklərinin uçotdan çıxarılması üçün “10 faiz” testində haqlar

MHBS-lərin illik təkmiləşdirmələri prosesi çərçivəsində 2018-2020-ci illər üçün MUBSK 9 sayılı MHBS-yə düzəliş etmişdir. Düzəliş müəssisənin yeni və ya dəyişdirilmiş maliyyə öhdəliyinin şərtlərinin ilkin maliyyə öhdəliyinin şərtlərindən əhəmiyyətli dərəcədə fərqli olub-olmadığını qiymətləndirərkən daxil etdiyi haqları aydınlaşdırır. Bu haqlara yalnız borcalan və ya borcverən tərəfindən ödənilən və ya alınan haqlar, o cümlədən borcalanın və ya borcverənin digər tərəflərin adından ödədiyi və ya aldığı haqlar daxildir. Müəssisə bu düzəlişi, müəssisənin düzəlişi ilk dəfə tətbiq etdiyi illik hesabat dövrünün əvvəlində və ya daha sonra dəyişdirilmiş və ya əvəz edilmiş maliyyə öhdəliklərinə tətbiq edir.

Düzəliş, 1 yanvar 2024-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir. Şirkət, dəyişiklikləri müəssisənin ilk dəfə tətbiq etdiyi illik hesabat dövrünün əvvəlində və ya sonra dəyişdirilən və ya dəyişdirilən maliyyə öhdəliklərinə tətbiq edəcəkdir.

41 sayılı MUBS “Kənd təsərrüfatı” – Ədalətli dəyərin ölçülməsində vergilər

MHBS-lərin illik təkmiləşdirmələri prosesi çərçivəsində 2018-2020-ci illər üçün MUBSK 41 sayılı “Kənd təsərrüfatı” MHBS-yə düzəliş etmişdir. Düzəliş 41 sayılı MUBS-un 22-ci bəndində müəssisələrin, 41 sayılı MUBS çərçivəsində aktivlərin ədalətli dəyərini ölçərkən vergitutma üçün pul vəsaitlərinin hərəkətini istisna etməsi tələbini aradan qaldırır. Müəssisə, düzəlişi 1 yanvar 2024-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan ilk illik hesabat dövrünün başlanğıcında və ya bu tarixdən sonra ədalətli dəyərin ölçülmələrinə perspektivli şəkildə tətbiq edir. Erkən tətbiqə yol verilir.

16 sayılı “İcarələr” adlı MHBS-yə əlavə edilən Əyani Misallar

2018-2020-ci illər üzrə MHBS standartlarına illik təkmilləşmələr prosesi çərçivəsində MUBSK 16 sayılı MHBS-yə düzəlişlər dərc etmişdir. Düzəliş, 16 sayılı MHBS-yə əlavə edilən Əyani Misal 13-də icarəyə götürülmüş aktivlərin yaxşılaşdırılması ilə bağlı icarədən alınan ödənişlər misalını xaric edir. Bu, 16 sayılı MHBS-nin tətbiqi zamanı icarə güzəştlərinin uçotu ilə bağlı potensial dolaşlıqlığı aradan qaldırır.

30 iyun 2021-ci ildən sonra 16 sayılı “Covid-19 ilə bağlı icarə güzəştləri” adlı MHBS-yə düzəlişlər

2021-ci ilin mart ayında İdarə Heyəti, praktiki məqsəduyğun vasitənin müddətini bir il uzatmaq məqsədilə 16 sayılı MHBS-yə düzəliş etmişdir (2021-ci ilin düzəlişi). 2021-ci ilin düzəlişində praktiki məqsəduyğun vasitə, onun tətbiqi üçün bütün digər şərtlər yerinə yetirildiyi təqdirdə, elə icarə güzəştlərinə tətbiq edilir ki, bunlarla bağlı icarə ödənişlərində hər hansı azalma yalnız ilkin şərtlərə görə 30 iyun 2022-ci il tarixində və ya bu tarixdən əvvəl ödənilməli olan ödənişlərə təsir göstərmiş oldun. Düzəliş 1 aprel 2021-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrlərinə aiddir. İcarəçilər 2021-ci ilin düzəlişini retrospektiv şəkildə, düzəlişi ilk dəfə tətbiq etdikləri illik hesabat dövrünün əvvəlində ilkin olaraq bölüşdürülməmiş mənfəətin açılış qalığına (və ya müvafiq olaraq kapitalın digər komponentinə) düzəliş kimi tətbiq etmənin məcmu təsirini nəzərə almaqla tətbiq etməlidirlər. İcarəçi 2021-ci ilin düzəlişini ilk

"DELUXE RESIDENCE" MTK

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

dəfə təbiiq etdiyi hesabat dövründə 8 saylı MUBS-un 28(f) bəndində nəzərdə tutulan məlumatların açıqlamalı deyildir.

16 saylı MHBS-nin 2-ci bəndinə uyğun olaraq, icarəçinin 2020-ci ilin düzəlişini və ya 2021-ci ilin düzəlişini təbiiq etməsi nəticəsində müqaviləyə praktiki məqsədəuyğun vasitənin təbiiq edilə bilib-bilməməsindən asılı olmayaraq, icarəçi oxşar xüsusiyyətlərə malik və oxşar şəraitdə olan müvafiq müqavilələrə vasitəni ardıcıl şəkildə təbiiq etməlidir.

7. Torpaq, Tikililər və Avadanlıqlar

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Maşınlar və avadanlıqlar	Nəqliyyat vasitələri	Yüksək texnologiya	Digər əsas vəsaitlər	Cəmi
31 dekabr 2022-ci il tarixinə balans dəyəri	26,000	387,000	-	62,000	475,000
Daxilolmalar	3,031	411,746	-	-	414,777
Köhnəlmə xərci	(5,751)	(109,746)	-	(12,000)	(127,497)
Xaricolmalar	-	(272,000)	-	-	(272,000)
Xaricolmalar üzrə köhnəlmə	-	-	-	-	-
31 dekabr 2023-cü il tarixinə balans dəyəri	23,280	417,000	-	50,000	490,280
Daxilolmalar	-	-	3,694	-	3,694
Köhnəlmə xərci	(4,656)	(99,900)	(460)	(10,000)	(115,016)
Xaricolmalar	-	-	-	-	-
Xaricolmalar üzrə köhnəlmə	-	-	-	-	-
31 dekabr 2024-ci il tarixinə balans dəyəri	18,624	317,100	3,234	40,000	378,958

8. Mal material ehtiyatları

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	31.12.2024	31.12.2023
Mallar	144,697	11,881
Cəmi mal-material ehtiyatları	144,697	11,881

9. Ticarət və digər debitor borcları

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	31.12.2024	31.12.2023
Alıcıların və sifarişçilərin debitor borcları	13,440,284	10,916,959
Cəmi ticarət və digər debitor borcları	13,440,284	10,916,959

10. Pul və Pul Vəsaitlərinin Ekvivalentləri

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	31.12.2024	31.12.2023
Pul vəsaitləri	18,619	597,213
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	18,619	597,213

11. Digər qısamüddətli aktivlər

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	31.12.2024	31.12.2023
Kapitalaşdırma üçün aktivlər	13,714,937	-
Gələcək dövrün xərcləri	-	1,615,775

12. Borc vəsaitləri

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	31.12.2024	31.12.2023
Bank kreditləri	14,850,000	1,654,514
Cəmi borc vəsaitləri	14,850,000	1,654,514

"DELUXE RESIDENCE" MTK
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

13. Digər qısamüddətli öhdəliklər

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	31.12.2024	31.12.2023
Digər öhdəliklər	12,315,083	11,569,621
Cəmi digər öhdəliklər	12,315,083	11,569,621

14. Əsas əməliyyat gəlirləri

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	2024	2023
Malların təqdim edilməsindən gəlir	13,137,287	19,139,268
Cəmi əsas əməliyyat gəlirləri	13,137,287	19,139,268

15. Satışın maya dəyəri

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	2024	2023
Xammal və materiallar	(2,772,327)	(5,512,116)
Cəmi maya dəyəri	(2,772,327)	(5,512,116)

16. İnzibati və əməliyyat xərcləri

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	2024	2023
Əmək haqqı xərcləri	(1,024,453)	(1,026,035)
Sosial sığorta haqqı xərcləri	(192,581)	(193,804)
Köhnəlmə xərcləri	(115,016)	(127,497)
İcarə haqqı	(49,960)	(27,980)
Enerji xərcləri	(48,244)	(32,957)
Qaz xərcləri	-	(1,143)
Yanacaq xərcləri	(1,695)	(2,542)
Rəbitə xərci	-	(8,263)
Bank xidməti üzrə xərclər	(28,037)	(27,420)
Reklam xərcləri	(8,141)	(9,684)
Sığorta xərcləri	(9,561)	(3,725)
Nəqliyyat xərcləri	-	(4,780)
Digər xərclər	(8,549,844)	(11,844,922)
Torpaq vergisi	(4,298)	(1,218)
Əmlak vergisi	(4,346)	(4,826)
Cəmi inzibati və əməliyyat xərcləri	(10,036,176)	(13,316,798)

17. Maliyyə Xərcləri

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	2024	2023
Bank kreditləri üzrə faiz xərcləri	(170,098)	(247,108)
Cəmi maliyyə xərcləri	(170,098)	(247,108)

18. Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi

Maliyyə riski amilləri. Fəaliyyətin adi gedişində Kooperativ alınan və satılan malların dəyişkən qiymətləri, digər xammalların qiymətləri, valyuta məzənnələri və faiz dərəcələri nəticəsində yaranan bazar riskləri ilə üzləşir. Qiymətlərdəki dəyişikliklərdən asılı olaraq bazar qiymətlərindəki bu cür dəyişikliklər Kooperativin maliyyə vəziyyətinin dəyişməsinə səbəb ola bilər. Kooperativin ümumi risk idarəetmə proqramı maliyyə bazarlarının qeyri-müəyyənliklərini əhatə edir və Kooperativin maliyyə fəaliyyətinə potensial mənfi təsiri azaltmağı nəzərdə tutur. Maliyyə nəticələrinə təsir edə bilən müxtəlif risklərin səmərəli şəkildə idarə edilməsi üçün Kooperativin əsas strategiyası güclü maliyyə mövqeyinin qorunub saxlanmasıdır. Maliyyə riskinin vacib komponentləri likvidlik riski, xarici valyuta riski, faiz dərəcəsi riski və kredit riskidir.

"DELUXE RESIDENCE" MTK

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

Likvidlik riski. Likvidlik riski aktiv və passivlərin ödəmə müddətlərinin uzlaşmadığı hallarda ortaya çıxır. Likvidliyin idarə edilməsinə Kooperativin yanaşması həm adi, həm də qeyri-adi şəraitdə Kooperativin nüfuzuna qəbul edilməyən zərər və ya risk zərəri vurmamaqla, öhdəliklərin müddəti başa çatdıqda onların likvidliyini daim təmin etməkdən ibarətdir. Rəhbərlik, 31 dekabr 2024-cü il tarixində Kooperativin cari ödəmə strukturunun hər hansı bir əhəmiyyətli likvidlik riskinə məruz qalmadığını hesab edir.

Aşağıdakı cədvəldə Kooperativin maliyyə öhdəlikləri ödəmə müddətlərinə görə təsnifləşdirilir. Cədvəldə göstərilən məbləğlər diskont edilməmiş pul vəsaitlərinin hərəkətini əks etdirir. Diskontlaşmanın təsiri əhəmiyyətli olmadığı üçün 1 il ərzində ödənilməli qalıqlar onların balans dəyərinə bərabərdir.

Xarici valyuta riski. Xarici valyuta riski, maliyyə alətlərinin dəyərinin xarici valyuta məzənnələrindəki dəyişikliklərə görə dəyişməsi riskidir. Xarici valyuta ilə ifadə edilmiş aktivlər (banklardakı depozitlər və debitor borcları) və passivlər (kredit borcları və digər passivlər) xarici valyuta riskini yaradır. Xarici valyuta riskini idarə etmək üçün Kooperativ hər hansı rəsmi prosedurlara malik olmasa da, rəhbərlik fəaliyyət göstərdiyi sektorda baş verən tendensiyalardan kifayət qədər məlumatlıdır və bu cür risklərin azaldılması üçün bəzi tədbirlər görmüşdür.

Faiz dərəcəsi riski. Kooperativin gəlirləri və əməliyyat fəaliyyətindən daxil olan pul vəsaitlərinin axını bazar faiz dərəcələrindəki dəyişikliklər üzrə riskə məruz qalmır. 31 dekabr 2024-cü il tarixində Kooperativin faizli aktiv və passivləri üzrə sabit faiz dərəcələri hesablanır.

Kredit riski. Qarşı tərəf borcunu müəyyən edilmiş ödəmə müddətində tam ödəyə bilmədikdə, Kooperativ kredit riskinə məruz qalır. Adətən, maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda maliyyə aktivlərinin balans dəyəri Kooperativin məruz qaldığı kredit riskinin maksimum miqdarını əks etdirir. Potensial kredit riskinin azaldılması üçün aktiv və passivlərin əvəzləşdirilməsi imkanı böyük əhəmiyyət kəsb etmir. Kooperativin kredit riski üzrə konsentrasionalara məruz qalan maliyyə alətləri əsasən nəgd pul və debitor borclarından ibarətdir. Maliyyə aktivlərinin kredit keyfiyyətini qiymətləndirərkən Kooperativ qarşı tərəfin xarakterini, onun ödəniş qabiliyyətinin olmaması haqqında keçmiş dövrün məlumatlarını və kreditin keyfiyyətini qiymətləndirmək üçün istifadə edilə bilən digər məlumatları nəzərə alır.

Kapital risklərinin idarə olunması. Kapital nizamnamə kapitalı və yığılmış zərərdən ibarət olub, hazırkı maliyyə hesabatlarında kapitalla aid edilir. Kapitalın idarə olunmasında Kooperativin məqsədi səhmdarlar üçün gəlirlərin və digər maraqlı tərəflər üçün ödənişlərin təmin edilməsi və kapital xərclərinin azaldılması məqsədilə, optimal kapital strukturunun saxlanılması üçün fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətini qoruyub saxlamaqdır. Kooperativdən kapital ilə bağlı konkret normativ əmsallara riayət etmək tələb olunmur.

19. Hesabat Dövründən Sonrakı Hadisələr

Hesabat dövründən sonra açıqlanma üçün heç bir vacib əməliyyat qeydə alınmamışdır.